

TUSSEN ZUS EN ZEE

MIRJAM WARTA

TUSSEN ZUS EN ZEE

Schrijver: Mirjam Warta
Coverontwerp: i.s.m. Brave New Books
ISBN: 9789465380353
Jaar: 2025
Uitgever: Brave New Books
2026 © Mirjam Warta

Tussen zus en zee vertelt het verhaal van Rachel en Maaïke, twee zussen opgegroeid in een disfunctioneel gezin. Na het verlaten van het ouderlijk huis zoeken ze ieder een eigen weg om te overleven en te zoeken naar wie ze zelf zijn. De band tussen de zussen is broos, beladen en vol van onafgemaakte gesprekken. Als Maaïke de keus maakt te emigreren komt die kwetsbare verbinding verder onder druk te staan. Haar beslissing zet een keten van gebeurtenissen in gang die een ingrijpende beslissing van haar vraagt. Een beslissing die niet alleen haar eigen leven raakt, maar ook de relatie met haar zus en familie op scherp zet.

Voor iedereen die worstelt met het maken van keuzes, die moed willen tonen, die kwetsbaar durven te zijn, die zich op de juiste plek willen wortelen of die altijd reizigers blijven.

Tussen zus en zee is een roman over zussen, afkomst, verandering, verlies en de vraag hoe je trouw kunt blijven aan jezelf.

Het boek draag ik op aan al die mensen die mijn pad hebben gekruist en hun verhaal met mij gedeeld hebben.

En aan de zeeën en oceanen om alle schoonheid en kracht die daarin verborgen ligt. Schoonheid en kwetsbaarheid die liefde en zorgvuldigheid van ons vraagt.

Oktober 2012

Voor Maaïke begon de dag in dezelfde onzekerheid als de dag ervoor en de dagen daarvoor. Ze had geprobeerd de onrust in haar lijf te onderdrukken, elke dag gedaan wat er gedaan moest worden, afleiding gezocht, het had niets geholpen. Steeds had het terugkerende sluimerende gevoel vat op haar gekregen. Er zat iets in haar lijf dat daar niet hoorde te zitten. Gedachteloos harkte ze het onkruid en de bladeren op een hoop terwijl verlamme gedachten zich aan haar opdrongen. Doelloos staaarde ze over de struiken richting de zee, zag de golven hevig bruisend in een repeterende beweging op de kust afkomen. In haar hoofd tolde enkel dat ene woord. Het vertroebelde alles dat zij zag. Zwanger! Het kon niet. Het mocht niet. Verder denken wilde ze niet, maar het moest. Daar was geen ontkomen aan. Er zat toch niet ergens een kind in haar lijf? Het kon niet zo zijn dat ze ineens met z'n tweeën waren? Onwillekeurig richtten haar ogen zich op haar buik, niks te zien, nee natuurlijk niet, wanneer was het eigenlijk te zien, hoelang duurde het voor je buik zich op ging zetten en als een bal naar voren stuitte of je hele bekkengebied omsloot. Ze wist het niet, wilde het niet weten ook, want dat uitdijen ging niet gebeuren. Waarom was ze na Harry ook zo abrupt met de pil gestopt? Wat had haar in vredesnaam tot die keuze bewogen dan de gefrustreerde overtuiging dat mannen niet moesten denken dat ze allemaal maar vrije toegang tot haar hadden omdat zij de pil gebruikte? Daarmee had ze de lat voor zichzelf hoog gelegd en was ze met de pil gestopt. Stom natuurlijk om zo te denken! Dat moest een keer fout gaan. Naïef, zoals haar zus Rachel met veelzeggende blikken een oordeel zou vellen over deze roekeloze onverantwoorde keus. Rachel, hoe moest ze dit in godsnaam aan haar vertellen? Maar waarom was het nodig om dit te vertellen, er was immers niets aan de hand. Er zat geen kind in dit lijf van haar

verscholen. Zin in tuinieren had ze inmiddels ook niet meer, de schoffel plaatste ze naast de schuurdeur, duwde met haar ene laars de andere uit, trok de ander met haar handen over haar voet, schoot in haar huisslippers, liep het pad af naar de achterdeur en trok die met een diepe zucht achter zich dicht.

Lusteloos liet ze zich in haar meest comfortabele stoel vallen en alsof de beweging niet te voorkomen was, omsloten beide handen haar buik alsof zich daar iets bevond dat beschermd moest worden. Van schrik trok ze haar handen weg die nu onhandig in de ruimte zweefden, waar moest ze met die handen naartoe. Haar linkerhand gooide haar verwarde haardos naar achteren, de ander bungelde zo'n beetje op de leuning van de stoel. Niet die buik aanraken, vooral niet aanraken. Rustig zitten kon ook al niet langer. Ze moest iets bedenken dat haar volle aandacht op zou eisen, dat de angst voor het onbekende uit haar lijf weg kon nemen. Boodschappen, ze kon naar de supermarkt gaan, zich tussen de mensen bewegen en heel hard denken dat haar leven gewoon door zou gaan, dat daar ergens tussen of achter haar organen, of waar het zich ook bevond, geen kind zich verborgen hield en zonder haar medeweten handen en voeten zat te ontwikkelen. Het was ondenkbaar. Moeizaam dwong ze zichzelf ertoe overeind te komen om haar voorraad te inspecteren, trok de keukenkasten open, controleerde de koelkast, de voorraadkast. Er kon niets meer bij, haar voorraad was volledig aangevuld. Met haar rug tegen het aanrechtblad, haar handen de randen stevig omkneld, gierde die zich niet aflatende onrust door haar lijf: "Er kon geen kind in haar leven komen. Misschien wel nooit maar in elk geval niet nu, nu haar droom zo dichtbij was in dit nieuwe huis, in haar nieuwe land, Ierland.

Het plotselinge gerinkel van de telefoon deed haar hoofd exploderen. De schelle klanken brachten haar uit een vervreemdende wereld terug in haar huis. Met benen zwaar

alsof er aan elk been zandzakken hingen, liep ze op het gerinkel af.

‘Met Bed en Breakfast ‘ARWAL’ met Maaike’.

De naam Arwal was afgeleid van de elementen Aarde, Water en Lucht. Haar huis bevond zich tussen deze elementen. De aarde waarop het huis stevig gefundeerd stond, het water, de zee die vanuit het huis te zien en te horen was, en de lucht die het huis omringde. Onontkoombaar maakte je er deel vanuit, voelde je de energie die je bewustzijn vulde met de krachten van de natuur.

‘Vanmiddag al, zei u?’ Ze pakte voor de zekerheid het boek met reserveringen erbij terwijl ze wist dat er vandaag geen nieuwe gasten zouden komen.

‘Ja, vanmiddag bent u welkom, logies en ontbijt of alleen logies?’

‘Ja, alleen logies kan ook.’

‘Wat is uw naam, ik verstond het niet goed.’

Maaike noteerde de gegevens, legde de telefoon neer en als in routine liep ze naar de kast waar de stofzuiger stond. Haar afleiding had ze gevonden, de gastenkamers moesten in orde worden gemaakt.

Najaar 2011

Druk pratend met een collega had hij met zijn rug naar Maaïke toegestaan, Dens Ketelboer Zelfverzekerd als altijd begroette hij haar. Even leek het alsof hij haar een zoen wilde geven, maar het bleef bij een hartelijke begroeting waarna in het bijzijn van hun collega Ad een geanimeerd gesprek ontstond over Spaanse Tapas en weelderige Spaanse jurken waar op dit personeelsfeest van te genieten viel, over en weer werden flauwe grappen gemaakt.

Zowel Dens als Maaïke werkten voor een consultancybedrijf dat moeizaam aan het bijkomen was van jaren waarin de economische terugval niet aan hen voorbij was gegaan. Maaïke hoorde graag zijn stem en was graag in zijn buurt. Het ontroerde haar wanneer uit zijn donkere haardos die weerbarstige lok ontsnapte en deze zijn rechteroog bedekte waarna hij in een trage beweging de lok met zijn slanke hand naar achteren drapeerde en zijn diepbruine ogen weer zichtbaar werden tot de lok zich opnieuw opstandig uit de massa vrijmaakte. Bij hem voelde ze zich goed, wat er ook tussen hen gebeurd was.

December, nog krap drie maanden, bij het aanbreken van de lente, zou Nederland voorgoed worden ingeruild voor Ierland. Haar leven zou een andere wending nemen.

Deze avond waren de medewerkers van hun kantoor en een groot aantal opdrachtgevers uitgenodigd voor een feest waar een enorme hal voor was afgehuurd. Maaïke hield niet van dit soort feesten en wilde er het liefst voor wegduiken, de hoeveelheid mensen, het gaf haar een beklemmend gevoel, waar ze liever niet mee geconfronteerd wilde worden. Haar collega's hadden met veel enthousiasme haar torenhoge drempels, omver weten te werpen waardoor haar voeten zich

nu langs de vuurkorven bewogen, de route volgend die vanaf de parkeerplaats de weg hadden gemarkeerd tot aan de ingang van de hal waar het feest haar de komende uren in beslag zou nemen. De sfeer die dit knapperende vuur opriep, de gloed, het getokkel van een gitaar had haar goed gedaan. Ze zou zich in het feestgedruis storten, en maar zien hoe de avond zou verlopen. Hoelang was het geleden dat ze met vrienden op boomstammen rond een knapperend vuur in het bos had gezeten? Veel te lang geleden. Hoe heette die jongen toch die haar altijd zo geïntrigeerd had maar die ze nooit had leren kennen, Roan of Rowan? Een paar weken eerder waren ze elkaar midden in een drukke winkelstraat tegen het lijf gelopen zonder dat ze hem had herkend, hij had gebloesd tot in zijn haarwortels en had stotterend gevraagd of ze nog wel eens in het bos kwam.

‘Nee, nooit.’

‘Oh jammer.’

‘Jij?’

‘Nee.’

Het was een onhandige ontmoeting geweest die onhandig was afgelopen, want ineens was er een stortbui uit de hemel neer komen kletteren, waardoor ze het allebei op een lopen hadden gezet en elk een andere kant op waren gerend. Ze wist niet eens of ze elkaar nog gegroet hadden.

Aan de sfeer van het knapperende vuur in de vuurkolven was abrupt een eind gekomen zodra ze de drempel van de hal was overgestoken. Geïrriteerd door de felle kleuren van een groot uithangbord met neonreclame liep ze langs de niet te vermijden Amerikaanse vlag. Countryklanken drongen haar oorschelp binnen. Dit was Amerika. De hal bleek ingedeeld in landentema's. Er was een Japans deel, een Nederlands, een Indiaans, een Spaans deel, veel, heel veel landen waren in de hal vertegenwoordigd. Overal waren favoriete hapjes uit de verschillende landen te krijgen en klonken de klanken die zo kenmerkend waren voor al die verschillende culturen.

Amerika was ze snel voorbijgelopen en bij andere landen hapjes gaan uitproberen, een Spaanse flamencodanser die haar had aangemoedigd mee te komen dansen, had ze weten te trotseren toen zij Dens in het oog had gekregen.

Als hij nog steeds iets voor haar zou voelen, nooit zou hij haar achterna reizen naar Ierland. Hij was een geboren en getogen Utrechter, zijn leven speelde zich af op tien vierkante kilometer en dat vond hij genoeg. Als er af en toe een vlaag van verliefdheid naar boven borrelde, slikte ze deze in, denken aan Harry, dat zou helpen.

Harry, hoe was het mogelijk dat zij hem ooit aanbeden had, de grond had willen kussen waarop hij liep. Toen de mogelijkheid zich voordeed de cottage te kopen woonde ze twee jaar met hem samen, en al vanaf het begin werd duidelijk dat hij geen greintje humor bezat.

‘Maaike, hij spoort niet!’ Had Rachel nog gezegd

‘Hou op zeg, jij vindt niemand sporen behalve jezelf.’

‘Oh gaan we dat weer krijgen!’

‘Ja Rachel we gaan ‘dat’ weer krijgen.’

‘En waarom mag ik niet zeggen dat die jongen niet deugt.’

‘Omdat ik zelf wel weet wie deugt of niet deugt en dan nog, dan heb ik maar een vriendje dat niet deugt, als ik daar problemen mee krijg, zijn dat mijn problemen.’

‘Die problemen hoeft je toch niet op te zoeken?’

‘Waarom niet, jemig ik heb jou toch niks gevraagd. Waar bemoei jij je eigenlijk mee. Is het zo moeilijk om gewoon eens je mond te houden als ik nieuwe vrienden aan je voorstel.’

‘Weet je wat, Maaike ga jij maar lekker samenwonen met Harry, ik zal er niets meer over zeggen, kom alleen niet jankend aan mijn deurpost zitten...’

Er ging geen gesprek tussen hen voorbij of Rachel spuwde Maaikes naam ergens midden in een zin er heel nadrukkelijk uit, de manier waarop trilde elke keer na in alle verborgen

vezels van haar lijf, dan wilde ze uithalen, heel hard aan het sluijk lange donkerblonde haar van haar zus trekken, haar groene ogen uitkrabben, maar altijd weer beet Maaïke hard met haar tanden in haar onderlip alsof ze daarmee haar agressie wilde beteugelen. Ook nu. Ze kon nog wel van alles zeggen, proberen om haar zus te begrijpen, uitleggen hoe zij het leven zag en vorm wilde geven maar wist niet hoe. Elk gesprek verzandde in verwijten over en weer. Steeds nam ze zich voor niet boos te worden, niet mee te gaan in de verwijten maar het gebeurde telkens opnieuw, zat ze er plots toch weer middenin en wist niet hoe ze eruit moest ontsnappen. Dan ging ze weg, gooide de achterdeur dicht, trok haar fiets uit de heg, waar het tegenaan hing en trapt boos op de pedalen van haar fiets de straat uit. ‘Wie dacht Rachel verdomme dat ze was om haar keer op keer te vertellen hoe zij haar leven moest leiden en wie en wat er goed voor haar was!’ ‘Ik ben verdomme tweeëndertig jaar!’ Ze keek verschrikt om zich heen, alsof ze haar gedachten hardop had verspreid onder een nietsvermoedend fietsend publiek.

Toen de relatie met Harry langzaam afgleed in het niets, en er op geen enkele manier nieuw leven ingeblazen kon worden had ze niet jankend bij de deurpost van Rachel gezeten. Geen enkele poging had hij ondernomen er nog iets van te maken, zij ook niet. Onomwonden had ze hem verteld dat ze naar Ierland zou vertrekken en dat daarmee ook hun relatie voorbij zou zijn. Onverwachts dramatisch had hij gereageerd. Hij had haar gesmeekt om te blijven, huilend had hij door het huis gelopen en beweerd dat zijn leven voorbij was en hoe zij hem dit kon aandoen. De stoppels in zijn nek en op zijn wang leken nog sneller en ongelijkmatiger te groeien dan ze normaal al deden. Hij had zich ziek gemeld en had dagen in bed doorgebracht. Ze was er niet van onder de indruk geraakt, had zichzelf ingenesteld op de bank zolang ze nog geen

tijdelijke woonruimte had gevonden. Als hij had gehoopt dat zijn gedrag haar medelijden zou opwekken en haar op andere gedachten zou brengen, was hij wel heel verkeerd bezig.

Na twee weken de bank als slaapzone te hebben ingenomen had hij haar overeind getrokken en op autoritaire toon te verstaan gegeven dat zij nog diezelfde dag haar spullen moest pakken. Hij was haar zat. In zijn huis was geen plaats meer voor haar.

‘Als ik vanavond terugkom ben jij weg en als je niet weg bent zet ik je gewoon het huis uit. Waar zijn de sleutels?’

‘De sleutels?’

‘Ja de sleutels, en schiet een beetje op want ik moet weg.’

‘Oh jij moet ineens weg, je hebt de uitgang van je huis gevonden?’

‘Lollig!’

De sleutelbos bevond zich in de broekzak van haar spijkerbroek, uitdagend had ze zijn huissleutel uit de bos met haar andere sleutels losgepeuterd en deze bungelend voor zich gehouden terwijl hij ongedurig zijn hand had uitgestoken om de sleutel van haar in ontvangst te nemen. Hoelang ze daar samen hadden gestaan, zij achter de bank, hij een paar meter van haar verwijderd, wist ze niet meer. Geen van beiden had een beweging naar de ander gemaakt. En terwijl de impasse eindeloos lang zou kunnen duren, had hij zich ineens naar voren gestort in een poging de sleutel uit haar hand te graaien waarbij hij met zo’n kracht over de bank heen gebuiteld was dat de bank achterover was gekieperd en hij boven op haar terecht was gekomen. Ze had bijna in haar broek gepiest vanwege een onhandige getimede lachbui. Onhandig had Harry zich overeind gehesen en met een smak de bank op zijn plaats teruggeduwd.

‘De sleutel!’

Nog steeds stikkend in een nerveuze lachbui was ze van achter de bank overeind gekomen en had toen zoveel meelij

met hem gekregen dat ze hem de sleutel maar had toegeworpen. Hij had het niet gevangen.

‘Vanavond ben je weg!’ Met een klap was de deur achter hem dichtgevallen.

De weinige spullen die bij Harry hadden gestaan waren door hem al in de gang gezet. Voor een kort moment had paniek toegeslagen, want waar moest ze zo snel onderdak vinden. Rachel en Jakob, haar zus en zwager, hadden een kamer over. Nee, dat zou haar allerlaatste optie zijn. Bovendien stond die kamer tot de nok toe vol met dozen die na hun verhuizing, twee jaar geleden, nog uitgezocht moesten worden. Maar als ze vanavond de deur van zijn flat achter zich dicht zou trekken stond ze op straat, kon ze er niet meer in. Inge, ze kon Inge bellen, een collega waarmee zij vorig jaar een project had geleid. Inge had voor de meest complexe problemen een oplossing, waarom was het niet eerder bij haar opgekomen om Inge te bellen?

‘Meid! Had mij toch eerder gebeld, je blijft toch niet bij een kerel wonen die je niet meer kunt luchten of zien. Als je vorige week had gebeld had ik een beauty van een kamer voor je gehad. Ik zal kijken wat ik voor je kan doen. Vanavond kun je bij mij slapen,’ was de reactie van Inge geweest

Het zou goed komen. Ze had een briefje voor Harry achtergelaten met de mededeling dat zij later die week haar spullen op zou komen halen.

Het kamertje, dat Inge voor haar geregeld had bij kennissen van kennissen, was klein en de douche en keuken moest ze met twee andere mensen delen. Maar het was goed om van die bank van Harry af te zijn, zijn spullen niet meer te zien, zijn gezicht niet meer tegen te komen, weg uit dat bruin geverfde huis met de beukenhouten of kastanjebruine meubelen, of wat het ook was, ouderwets was het zeker. Allemaal nog gekregen van zijn ouders. Twee heftige relaties

had zij, binnen zeven jaar, achter de rug en daar moest het nu maar bij blijven. Het was genoeg geweest.

Het was kort na haar vertrek bij Harry geweest dat Maaïke op een avond in gesprek raakte met Dens. Ze hadden nog laat op kantoor gezeten. Dit deden ze wel vaker in een hectische periode waarin deadlines gehaald moesten worden en de stappen helder uitgewerkt moesten zijn voor nieuw lopende projecten. Door de vele telefoontjes van opdrachtgevers en vragen van projectleden kwamen ze overdag eigenlijk nooit toe aan de inhoudelijke kanten van hun projecten. Vanaf half vijf verdween de meeste ruis van de afdeling, langzaam togen collega's naar huis en zowel Dens als Maaïke kwamen dan in een prettige stroom energie terecht en konden dan moeiteloos tot elf uur doorwerken. Dens had al eerder op de avond pizza's laten bezorgen die ze, al doorwerkend, hadden verorberd. Rond tien was hij geeuwend haar kantoor binnengelopen, tegenover haar gaan zitten, zijn armen breed uitstrekkend en luid geeuwend, was toen weer opgestaan om even later met twee geurende koppen koffie terug te komen.

'We gaan stoppen nu, morgen verder.'

'Is goed, had Maaïke gedachteloos gereageerd, nog een paar zinnen en dan sluit ik af.'

Nadat de computer was afgesloten hadden ze een tijdje in gedachten verzonken tegenover elkaar gezeten waarna Dens een gesprek was begonnen over het tempo waarin hij leefde, de verantwoordelijkheid voor het eindresultaat van de projecten dat zwaar op hem drukte. Het begon hem steeds meer tegen te zitten om goede gemotiveerde projectleden na een jaar te moeten ontslaan. Zo makkelijk als hij dit altijd deed zo zwaar viel het hem de laatste tijd. Hij voelde zich betrokken bij de projectleden, wist van sommigen dat zij niet snel weer een baan zouden vinden, maar dat zij wel verantwoordelijkheden hadden, kinderen, hypotheek. Hij sliep er slecht van en vroeg zich steeds vaker af of hij dit werk

de rest van zijn leven wilde blijven doen. Hij had moe geklonken, zijn hele lijf had moe geleken.

‘Maar’, had Maaike er tegenin geworpen, “je bent goed in je werk, je weet mensen te motiveren, het beste uit iemand te halen. Die mensen vinden heus wel weer een geschikte baan. En jouw projecten zijn altijd een succes, waar maak je je nou toch zorgen over?”

‘Dat is het nu precies, ik doe mijn werk goed, dus ik zou mij goed moeten voelen, maar ik voel me niet goed, ik voel me er helemaal niet happy bij en in de liefde is het al net zo. Ik heb niet te klagen over aandacht van vrouwelijk schoon. Jij kent toch ook dat meisje of die jonge vrouw die nieuw is op de prafdeling?’ Hij wachtte haar reactie niet af. ‘Zij wordt door iedere man wellustig nagekeken en wat denk je, ze wil mij, maakt me het hoofd gek. Elke andere man zou zijn geluk niet op kunnen, een gat in de lucht springen, pronken met zijn aanwinst, maar ik voel niks.’

‘Wat doe je dan met haar?’

‘Ik vrij met haar, ik vrij me gek met haar.’

‘En je voelt niks?’

‘Ja dan, dan voel ik wel iets, alles werkt, maar ik voel niets voor haar. Ik voel me geveleid dat zij mij wil. Meer is het niet.’

‘En je blijft met haar omgaan?’

‘Ja.’

‘Dat kan toch niet, Dens.’

‘Er kan zoveel niet, maar dit kan kennelijk en verder weet ik het ook niet.’

Maaike had tijd nodig gehad om zich te hervinden. Ze hadden vaker vertrouwelijke gesprekken, maar dit soort onthullingen kwamen nooit ter sprake. Het was haar kennelijk ontgaan dat hij de afgelopen weken in een somberheid was afgedaald die niet zomaar op te lossen viel.

‘Kom, we gaan naar buiten’ zei ze kordaat. “Ik zal de portier waarschuwen dat de lichten uit kunnen”. Even later liepen ze

door de verlaten gangen van het kantoorgebouw naar buiten de donkere avond in. Ze woonden allebei in dezelfde wijk van Utrecht die snel te bereiken was met het openbaar vervoer, maar nu liepen ze als vanzelfsprekend de bushalte voorbij. De wijk was ook prima lopend te bereiken.

De stilte tussen hen was goed, de avondlucht werkte verfrissend.

‘Ik zou een time-out moeten nemen.’

‘Of eruit stappen, net als ik, gewoon stoppen en ergens anders helemaal opnieuw beginnen.’

‘En dan naar Ierland gaan? Nou nee bedankt, die kant van de wereld spreekt mij totaal niet aan.’

‘Dan trek je een andere kant op, Spanje bijvoorbeeld, De zon zou je goed doen.’

‘Ik ben bang dat niets mij goed zal doen nu ik weet dat jij voorgoed weggaat.’

Op deze woorden was Maaïke niet voorbereid geweest. Overrompeld door deze onverwachte wending in hun gesprek speurde ze haar brein af op zoek naar een reactie en kon alleen maar denken: ‘wat in godsnaam heeft hij net gezegd?’

‘Wat bedoel je daarmee?’ Had ze uiteindelijk gevraagd.

‘Wat ik zeg, nu jij weggaat beseft ik pas wat jij voor mij betekent.’

‘Wat betekenen ik dan?’

‘Alles.’

‘Alles?’

‘Ja.’

Oorlog brak uit in haar hoofd. Het zou haar toch niet gebeuren dat hij haar nu zou smeken te blijven. Dat zou ze niet doen, blijven was op geen enkele manier een optie om over na te denken. Haar plannen stonden vast. Maar ging ze hem dan verliezen, hun vriendschap, alles wat ze samen hadden opgebouwd kon vanaf nu de vernieling in geholpen worden omdat deze spanning voor hen beiden niet te verdragen zou zijn. Hij verlangde naar wat zij hem niet kon geven.